

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Tuică și șampanie.

Tuica asuprită, șampania ocrotită. — Dreptate oablă ca funia în straiță.
— Ce zic cetitorii noștri plugari? —

Nu de mult ni-se plâneau niște cetitori plugari: „E rău domnule, cu plugăria noastră. Ni-se scumpesc zilerii din an în an. Dacă vin la lucru, pe vremea sapei, pe vremea cositului, ori pe vremea secerei, trebuie să le dăm de trei-ori mâncare și de trei-ori vinars. Porția de vinars e 6 lei. De trei-ori șase face optsprece lei, numai vinarsul, afară de plată și de mâncare. Dacă nu dăm vinars, nu căpătăm lucrători, tocmai când ne arde la unghii. — Plugăritul nostru de loc nu e cu câștig. Nu ne aduce nici un venit. Plătim scump și ceeace mâncăm noi”.

Cam așa ni-se tânguiau sătenii și judecând drept, cam aveau dreptate.

Cât privește „udătura” (de vinars), nici pe departe nu ne stă în minte să indemnăm pe cineva să-și bea gologanii și mintea. Dar ni-se pare, că *beutura Poporului e asuprită, iar beutura boierilor ocrotită*. Ceeace n'ar trebui să fie, ci cel puțin pentru lucrul câmpului să se facă înlesnire de spirt, cum făceau Ungurii pe timpul războiului. S'ar putea încuviința, bunăoră, de *tot jugărul sămănat cu cereale* (grâu, săcară, orz, ovăs, cucuruz) *ori cu cartofi, câte-un litru de spirt, scutit de taxe*.

Cerem acest lucru cu atât mai vârtos, că cei dela finanțe n'au purces cu destulă dreptate, când au scumpit peste măsură spirtul, din care poporul își face vinars și în acelaș timp *abia au urcat taxa de șampanie!* Se vede cât de coloză dreptatea oablă ca funia 'n straiță. . . Adecă, tu statule, asuprești porția de ameșitură a omului nevoiaș, dar pe boierul cu punga plină, care în birturile cele mari se ameștește cu șampanie până săvârle cu păharele'n oglinzi, ori se tăvălește pe sub mese, pe acela îl ocrotești cu beutura lui, îl lași să chefuiască pe ușor — în loc să storci și după șampania lui taxă mai aspră, că are de unde

plăti. Cu cât ar fi șampania mai taxată, cu atât s'ar putea ușura tuica lucrătorului plugar, care cu porția de udătură face cale mai bună pentru mămliguța cu salată. . .

Noi din partea redacției am dori zile senine în țara asta, când muncitorul să mănânce tot plăcinte cu carne friptă iar *după* mâncare să bea câte-un pahar de vin. Dar până atunci atragem luarea aminte a celor mai mari și-i rugăm ca pentru lucrătorii câmpului să facă ușurarea amintită!

Rugăm și pe cetitorii noștri plugari să ne înștiințeze, pe câte-o cartă postală, dacă e îndreptățită cererea aceasta, ori nu e îndreptățită?

Reangajații pensionari la Alba Iulia.

Congresul din 31 Octomvrie. — Plânsori îndreptățite.
— O delegație va duce la București un memoriu.

Cei cari au slujit în armată ca reangajați și pe urmă au ieșit la penzie, își au și ei durerile și năcazurile lor. Nu-și capătă penziile amărte la vreme, n'au fost luați în seamă la reforma agrară, alții nu capătă nici o penzie și alte multe.

Spre a-și căuta drepturile ce li-se cuvin, reangajații din toate provinciile României întregite, au ținut un congres la Alba Iulia în ziua de 31 Octomvrie. S'au adunat peste 100 de delegați din Ardeal, Banat, Crișana, Maramureș și Bucovina. Adunarea a condus-o d. *Petru Roșca*. Au vorbit reangajați pensionari din Alba Iulia, Sibiu, Târgu Mureș, Abrud, Cernăuți și de aiurea, arătând doleanțele foștilor soldați și bravi legionari ai țării noastre.

La urmă s'a hotărât, ca o comisie compusă din 5 persoane din Alba Iulia, Cluj, Sibiu și Brașov, împreună cu d. *Petru Roșca* și cu d. secretar *Solomon Rusu*, să alcătuiască un memoriu, care va fi dus la București și înaintat Parlamentului, Guvernului și tuturor șefilor de partide.

Zăpadă mare în Belgia. În vreme ce noi ne răsfațăm în vara Sfinților Arhangeli, în Belgia așa a nins de tare, încât s'au întrerupt până și legăturile telegrafice și telefonice.

DE PRIN SATE.

Binecuvântarea bisericii din Suatul de sus.

Micul popor din Suatul de sus își făcuse încă prin anul 1904 o biserică nouă de lemn din două vechi, și creștinii cei buni din sus-numita comună au folosit-o în pace până în anul 1923, când un vifor mare a clătit-o din fundament și era primejdie să se prăbușască peste popor.

Parohia Suatului de sus fiind lipsită atunci de paroh, mai marii i-au rânduit un administrator harnic și neobosit, pe părintele *Vasile Rusu* din Ghirișul român, care nu numai în comuna sa a zidit o biserică frumoasă, ci și în Mociu o capelă. La îndemnul sale credincioșii din Suat au început să-și ridice și ei o biserică *mândră de piatră*, pe care a isprăvit-o tinărul preot *Vasile Beldeanu*, dându-i și zugrăvitură frumoasă pe din lăuntru, încât astăzi biserica din Suatul de sus este o podoaă a ținutului întreg.

Această nouă sfântă biserică s'a binecuvântat prin preoții tractului Cojocna. în frunte cu Prea Onoratul protopop *Ioan Hațieganu*. Era o zi frumoasă, ca de primăvară. Și au curs ca la 4—5 mii de creștini din toate comunele învecinate, cu dor dorind, să vadă slujbele cele frumoase din noul lăcaș de închinare al Suătenilor. Și din Mociu au coborât oaspeții iubiți, în frunte cu dd. *Dr. Emil Mureșan* și *Dr. Emil Dan*, cari nu scapă nici un prilej să nu-și dovedească dragostea de credința strămoșască și să nu alerge cu obolul lor la altarul sf. biserici.

Slujbele celea prescrise s'au făcut toate deplin, în decursul cărora s'au ținut 3 predici foarte frumoase și de suflete înălțătoare. Una a rostit-o Păr. *Vasile Hoșârtean* din Gădălin, alta Păr. *Vasile Micușian* din Dezmir, iar a treia Păr. protopop *Ioan Hațieganu* din Cojocna.

Curatoratul bisericii ne-a cuprins cu dragoste și ne-a dat un prânz bogat, pentru gătitura căruia au ostenit d-nele preotese din Suat și din Vaida Cămarăș. Pentru lipsele bisericii celei noi s'au adunat din daruri ca la 3000 lei.

Deie Dumnezeu poporului din toate părțile dragoste de celea sfinte cum au avut Suătenii, ca toți creștinii să iasă din bisericile celea vechi și întunecoase de lemn, la lumina vremurilor de azi. Laudă și mulțămită poporului vrednic din Suatul de sus și mulțămită celor nouă onorați preoți, cari au ostenit întru binecuvântarea noului lăcaș!

Vestitorul.

Evangelia Duminicii.

Duminica IX. după Înălțarea sfintei Cruci
(21 Noemvrie), Luca 12, 16-21.

Zis'a Domnul pilda aceasta: „Unui om bogat foarte îi rodise țarina, și cugeta întru sine: Ce voi face, căci nu am unde aduna rodurile mele?”

În Palestina, vechea țară jidovească, cei mai mulți locuitori trăiau din roadele pământului, așa cum e și la noi. Într'un an a fost mare belșug în această țară, așa că omul bogat, despre care e vorba aici, s'a gândit foarte serios, unde să-și așeze multele roade pe cari i-le-a dat Dumnezeu anul acesta. Sub țarina aici trebuie înțelese și livezile și viile. Gândul lui cel dintâiu, și întrebarea cea mai grea este: Ce voi face?

Și a zis: Aceasta voi face: sparge-voiu jinițele mele și mai mari le voi zidi, și voi strânge acolo toate rodurile mele și bundățile mele.

În loc să se fi gândit nefericitul de el la săraci, cari și ei de atâtea ori își pun întrebarea: Ce voi face, că n'am din ce trăi? Ce voi face, că-mi mor copiii de foame? — el se gândește altfel, asemenea aproape tuturor oamenilor bogați, și se hotărăște să-și lărgească magaziiile de bucate, coșurile, pivnițele; dar nu se îndestulește cu atâtea ci se gândește, tot asemenea bogaților noștri de astăzi:

Și voi zice sufletului meu: suflete, ai multe bundăți, strânse pe mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veseleşte-te!

Cel dintâiu gând al lui este să se odihnească, apoi să mănânce, să bea și să se veselească. Nu sunt oare bogații noștri de astăzi

întru toate asemenea acestui bogat? Se deosebesc oare întru ceva? Gândescuse ei și numai o clipită la năcazurile altora, la atâtea oameni săraci și năcăjiți, bolnavi și întemnițați, sluiți și ologi, surzi și muți, văduve și orfani? Ba, nici decât.

Iară Dumnezeu i-a zis lui: Nebune, întru această noapte vor să ceară sufletul tău dela tine, dară cele ce ai gătit ale cui vor fi.

Când se hotărea mai bine, pe când își făcea planurile cele mai frumoase, pe când își vedea cu ochii sufletești jinițele sale lărgite, casa infrumusețată, mesele așternute și împodobite, mâncările și beuturile așezate cu mare măiestrie pe ele, lăutarii cu dipele în mâni, tot felul de fete ușoratece în jurul său, cari la comanda sa stau gata de joc, — în clipita aceea aude un glas ne mai auzit, un glas profund ca de tunet, care-i pune întrebarea aceea groznică.

Și după ce le dă astfel de gândit apostolilor, învățăcelilor și numărșilor săi ascultători, cari stăteau cu gurile căscate și cu ochii uluiți, Mântuitorul scoate, ca în totdeauna, următoarea învățătură din pilda aceasta:

Așa este celce strânge lui-și comoară, iară la Dumnezeu nu se îmbogățește.

Da, da, așa o să pățim cu toții, pentru că cei mai mulți dintre noi numai după comori pământești umblăm, și nici prin gând nu ne trece să ne îmbogățim și la Dumnezeu, prin curățirea sufletului de păcate și prin săvârșirea de fapte bune.

* * *

Pofta nesăbuită după averi pământești este lozinca zilelor noastre. După avere umblă copiii, tinerii și bătrânii, aceea este țanta tuturor funcționarilor mari și mici, ea este singura grijă a negustorilor, meseriașilor și țăranilor deopotrivă. Aproape nime pe pământ nu se gândește să se îmbogățească la Dumnezeu, toată lumea numai cu îmbogățirea pământească și vremelnică își bate capul. „Bogat cu orice preț și prin orice mijloace”, aceasta este lozinca zilelor noastre.

Și așa de puțini își dau seama că „rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint”,

dupăcum așa de bine zice sfântul apostol Petru în prima sa epistolă către Timoteiu, cap 6, viers 10. Din iubirea de argint vine înșălăciunea, furtul, asuprirea săracilor, sgârcenia, omorul, și altele multe. Pentru iubirea de argint a scăzut așa de mult prețul banilor, pentru iubirea de argint este scumpetea cea mare de astăzi, și toate relele de cari suferim, până și neînțelegerile în familie.

Nebuni suntem aproape cu toții, oamenii de astăzi, nebuni într'adevăr, pentru că nu ne gândim la scopul și țanta noastră adevărată, ci numai la averi. Și atunci cu drept cuvânt ne poate spune și nouă Mântuitorul: „Nebune, întru această noapte vor să ceară sufletul tău dela tine, dară cele ce ai gătit, ale cui vor fi?”

Și nebuni vom rămânea până atunci până nu ne vom schimba gândurile, până nu vom înțelege deplin, că „rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint”, până nu vom ști răspunde la întrebările: „Ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul său? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?”

IULIU MAIOR.

Prețul bumbacului. În America, unde se cultivă cel mai mult bumbac de pe fața pământului în anul acesta s'a produs foarte mult bumbac. Din cauza aceasta a scăzut tare prețul bumbacului. Cultivatorii de bumbac sunt foarte nemulțumiți din cauza acestei scăderi a prețului bumbacului. Chiar și guvernul se trudește să oprească scăderea prețului bumbacului, obligând pe cultivatorii de bumbac, ca pe anul viitor să cultive cu 40 la sută mai puțin bumbac ca și în anul acesta. Se fac încercări ca toți cultivatorii de bumbac să primească împrumuturi dela bănci, pentru că să nu fie siliți să vândă bumbacul acum. Totuși cei mai mulți cultivatori sunt siliți să vândă bumbacul și cu preț mai scăzut. Și neguțarii mari din Europa se provăd cu bumbac mult și pe anul viitor. Așa că vom putea cumpăra bumbac cu preț scăzut chiar și mai târziu.

Foița „UNIRII POPORULUI”

Cântece și strigături românești.

— Din Roșia de pe Secaș. —

— Mărită-te mândra mea
Nu-mi mai trage nădejdea
Că nădejdea dela mine
E ca sârma de subțire
Și ca umbra de pe spine,
Când gândești că te umbrește
Atuncea te dogorește!
— Ba eu nu m'oi mărita
Până tu te-i însura
Să văz pe cine-i lua!
De-i lua una ca mine
Să-ți dea Dumnezeu tot bine,
Iar de-i lua mai frumoasă
Cază-ți carnea de pe oase
Să rămâie vinele
S'argă ca luminile!
De va fi, badeo, mai rea
Să fi bade 'n veci cu eal
Dar de-o fi mai roșioară
Să dea Dumnezeu să moară;
Să-te 'nsori de nouă ori
Și să aibi nouă feciori,
La urmă o copilă
Să te poarte de cărjuță,
Să umbli din sat în sat

Bădiț după căpătat.
Să te-aducă Dumnezeu
Pe la drag de satul meu
Să te miluiască și eu
Din ce mi-a dat Dumnezeu,
C'o cojiță de mălai
Uscată de nouă ai,
Cu răsuri de pe covată
De când a fost buna fată..!
Nici alea nu ți-li-oi da
Până ce nu ti-oi muștra
Dragă ți-am fost eu o ba?
Te ajungă bade ajungă
Nouă boli
Nouă lingori
Și opt părechi de friguri
Mestecate cu junghiuri.
Da' să nu te ție mult
Din arat
Până 'n cărat,
Pân va fi la sămănat
Să fi bade tot umflat
Să nu mai închepi în pat,
Și te ție, bădiț, ție
Până mi-ai fost drag tu mie
Din culesu cânepii
Până 'n ruptu chimeșii
Din culesu viilor
Până 'n spartu buților.
Când va fi primăvara
Să fi galbin ca ceara
Să te legeni ca iarba

Când o taie cu coasa
Să te adăp cu lingura
Să ți dau zama cu acu
Până te-o lua dracu.
Nici alea nu ți-le-oi da
Până ce nu te-oi muștra:
— Dragă ți-am fost eu, o ba?

Foloasele bibliotecilor populare.

Inființarea bibliotecilor populare la sate este o faptă bună, nobilă și măreață din partea celor ce le inființează, dar și de mare folos pentru cei ce se inființează. Căci știm cu toții, că noi românii abia acum începem a ști să citim, și o mare parte din țăranii noștri nu știu ce folos aduce cititul. Mulți spun, că pot trăi fără să citească „pentru că tatăl și bunicii mei tot trăit-au, deși n'au citit nimic în viața lor au trăit încă mai bine de cât mine! Dapoi eu la ce să citesc?” — Asta-i o părere foarte greșită a acelor ce spun așa și trebuie s'o părăsească; căci timpurile dinainte nu se potrivește cu cele de azi!

Atunci un țăran avea mai mult pământ dar carte n'a știut, căci nici n'a avut lipsă de ea la plugărit; căci ori cum l'ar fi nimerit, tot a avut atâtea cu ce să se hrănească pe sine și pe întreaga lui familie. — Să zicem spre pildă că omul acela ar fi avut (atunci) 50 jugh. de pământ și a avut și 5 copii. După moartea lui cele 50 jugh. s'au împărțit în 5 părți, având

Cum stă lumea și țara?

Solii Italiei în România.

În 6 Noembrie au sosit în țară, prin Jimbolia, solii Italiei, în fruntea cărora se află Ducele de Spoleto însoțit de mareșalul Badoglio, șeful statului major al armatei italiene.

În drum spre Timișoara mareșalul Badoglio a făcut ziaristilor câteva declarațiuni privitoare la scopul vizitei solilor italieni în România.

»Vizita noastră — spune mareșalul — nu este decât urmarea firească a încheierii tratatului de pretinie dintre Italia și România și începutul unor legături mai hotărâte între cele două popoare, și mai pretinesti.

Prințul de Savoia are însărcinarea din partea regelui Victor Emanuel să invite Familia regală română în Italia.

Scopul vizitei noastre este de-a încheia și mai tare pretinia dintre cele două țări surori.

Ce privește Basarabia, chestia ei s'a tratat între conducătorii celor două țări. Eu fiind militar, nu pot face politică, dar ceea ce pot să vă spun este, că poporul italian, privește cu mult drag spre România.

Țara voastră mulțămitea minunatului soldat, ale cărui însușiri de valoare au fost recunoscute la Mărăști — și Mărășești — și-a asigurat granițele cari le vrednicește deplin. Trădarea rusească din timpul marelui război european a fost o grea încercare pe care ați apărut-o cu vitejia soldaților voștri, pe cari i-am cunoscut de aproape în Italia, cu prilejul formării legiunii românești.

Scumpii solii ai Italiei au sosit în țară în ziua de 6 Noembrie și au fost primiți cu mare însuflețire. Pretutindenii poporul român le-a eșit în întâmpinare îmbrăcat

în haina de sărbătoare. Întreagă țara s'a bucurat din toată inima de sosirea așilor solii.

Capitala țării a eșit întreagă în întâmpinarea oaspeților italieni și le-a făcut o primire ca în povești. În cinstea lor s'a dat un prânz sărbătoreț la Palatul Regal, unde au fost invitați toți miniștrii țărilor streine, toți foștii miniștrii români cu soțiile lor și miniștrii guvernului Averescu și alți fruntași însemnați ai Țării.

În cinstea solilor italieni, M. S. Regele a rostit un inimos cuvânt de bun sosit pe pământul României.

Cuvântarea M. S. Regelui.

»Alteță,

Dorindu-Vă călduros bună sosire în Țara și capitala mea, dorința inimei mele este de-a arăta adănea mea recunoștință Majestății Sale Regelui Italiei, pentru că a binevoit a însărcina pe Alteța Voastră regală de-a Ne aduce Mie și Țării Mele salutările și urările sale frățesti.

Imi amintesc totdeauna cu o deosebită plăcere, vizita pe care acum 36 ani, regele Victor Emanuel a făcut-o, ca prinț de Neapol, neuitatului meu unchiu, regele Carol. De atunci ne-am legat cu o sinceră pretinie pe care nimic n'a putut-o tulbura și care întărindu-se încă în timpul marelui război, care Ne-a găsit alături în lupta pentru marile noastre interese comune. Pretinia noastră s'a întărit și mai mult prin tratatul încheiat nu de mult între Țările noastre surori — ca o dovadă a pretiniei neclintite care a fost între cele două țări și care s'a dovedit cu prisosință în călduroasa primire, care Vi-s'a făcut ieri în capitala Țării Mele.

Ridică paharul în sănătatea Ducelui de Spoleto, în sănătatea Tatălui său, viteazul comandant de armată, și în sănă-

tatea ducelui de Aosta, de care spune, că-l unesc apropiate legături de înrudire și apoi ridică paharul în sănătatea Majestății Sale Reginei și a întregii Familii Domnitore. Bea deasemenea pentru fericirea națiunii italiene, sora mai mare și pretina României.

Răspunsul Ducelui de Spoleto.

Ducele de Spoleto răspunzând M. S. Regelui, a spus:

Marea cinste ce mi-s'a făcut de către M. S. Regele Italiei, însărcinându-mă cu această solie, este tot așa de mare ca și adănea mulțămire sufletească pe care o am, arătând frățestile salutări și urările călduroase adresate de către Regele Italiei Majestății Voastre și Poporului român.

Mulțămirea mea este cu atât mai vie și mai adăncă, cu cât ca ostaș al marelui război, am prețuit în toată marea sa prețuire acțiunea militară și politică a României, care prin atât de grele încercări, a putut ca și Italia, să-și încoroneze opera renașterii sale naționale și să-și isbândească idealurile naționale.

Primirea care ni-s'a făcut, chiar dela intrarea mea pe pământul României, ca și primirea pe care Majestatea Voastră a binevoit a mi-o face cu atâta căldură la sosirea mea în capitala României, m'au mișcat adănc și împărtășesc deplin părerea Majestății Voastre, care vede în această primire dovadă legăturilor de pretinie ce au dăinuit totdeauna între cele două țări surori și cari au găsit o nouă întărire în pactul încheiat nu de mult la Roma.

Voi fi fericit de-a fi talmăcitor pe lângă M. S. Regele Meu, al neșterselor amintiri și al salutărilor pretinesti și frățesti ale Majestății Voastre. Vă mulțămesc, în deosebi că Majestatea Voastră a binevoit a aminti și de Tatăl meu în calitate de comandant de armată de care el este așa de mândru; iar ducelui de Aosta, mama mea, îi voi spune, că numele său este po-

fiecare ficior câte 10 jugh. pământ. Asa-i că s'a micit mult moșia lor și prin urmare au dus-o mai cu greu decât tatăl lor? — Dar nu numai atât, să vedem cât vor avea copiii fiecărui după moartea lor. Zicem că unul dinăștia cu 10 jugh. ar avea și el 5 copii și după moartea lui ce se întâmplă? — Așa-i că cele 10 jugh. se împart în 5 părți! Atunci fiecare copil va primi numai câte 2 jugh. — Atunci cum să poată trăi un nepot de așa cu 2 jugh. pământ și cu familia grea? Cu mult mai greu o duc decât bunicul lor. Dar copiii acestuia ce vor împărți și cum vor trăi? — Așa-i, că cu cât trece timpul cu atât viața e mai grea? — Deci noi trebuie ca să ne gândim la un viitor mai bun.

Și pentru ca să găsești un traiu mai ușor și să-ți asiguri un viitor bun, trebuie să știi carte. A ști cineva scrie și ceti cât de bine asta nu înseamnă că-i om cu carte sau că știe carte multă. Nu, atât nu-i de ajuns. Ci pentru ca să fii om cu carte, trebuie să cetești mult, căci carte numai așa poți avea dacă citești mult; când citești mult, știi multe. Numai atunci te poți numi om cu carte, dacă nu te mulțumești cu cât ai învățat în școala primară, ci mai cauți prin cărți de tot felul, câte ceva bun. Azi puțin dintr'o carte, mâine puțin dintr'alta și poimâne te trezești că știi multe, apoi dacă urmezi tot așa să citești puțin, în scurt timp te pomenești om învățat. Învățat pentru că atunci

ai carte, și când ai carte ai și parte, — cum zice proverbul.

La noi s'a citit foarte puțin până acuma, mai ales plugarii noștri dela sate nici azi nu știu ce folos aduce cititul. — Sunt mulți cari după ce au terminat școala din sat, și-au aruncat cărțile la o parte, sau într'un colț undeva și apoi s'au apucat de treburile gospodăriei, și nici în zile de sărbătoare n'au mai pus mâna pe cărți. Așa ceva nici prin minte nu le trecea. *Bine că au scăpat de școală!*

Mulți ar citi, dar nu le dă mâna, fiindcă o carte bună și de folos e scumpă, de aceea deci țaranul nostru — mai bine-și oumpără rachiul și tutunul pe costul unei cărți, căci cum zic ei: „rachiul și tutunul îi întărește și omoară timpul în sărbători!“ — Ei nu știu că *rachiul și tutunul le omoară pe lângă timp și trupul, sufletul și sănătatea lor și a copiilor lor!!!*

Apoi mai sunt unii plugari de ai noștri dela sate, cari știu carte și au și bani ca să-și cumpere, dar tot nu-și cumpără cărți bune din cari să poată învăța ceva de folos, căci fiind sgârșiți din fire își oumpără cărțile cele mai ieftine pe cari le găsesc pretutindenii și cari fiind și cele mai rele. Într'astfel de cărți sunt scrise numai minciuni, vorbe proaste și fapte seârboase. Acestea cărți sunt scrise și tipărite de jidani și sunt vândute pe un preț mic ca să le cumpere bietul plugar neștiutor (precum le și cumpără) ca apoi în felul asta să-l pro-

tească, iar ei să-l poarte de nas pe bietul român, — în țara lui, și ei liftele cele mai spurcate să tragă folosul!

Ba ce-i mai mult că în anul 1922 sau 1923 (nu știu sigur anul) a apărut o revistă de felul acesta *pornografică* (o gazetă în care au fost scrise numai vorbe spurcate) „Tiribomba“ cu numele. Aceasta a apărut în București. Atunci să fi văzut cum citeau elevii de pe la licee și elevii de pe la școlile secundare și normale. În fiecare colț de stradă vedeai câte un elev sau câte o elevă cu „Tiribomba“ în mână. Lecțiile le lăsau deoparte și citeau cu lăcomie „Tiribomba“. — În „Tiribomba“ aceasta (de care vorbim) erau scrise cele mai scârboase și mai josnice vorbe, cari nici la ușa cortului nu se folosesc. Noroc însă că un procuror din București a confiscat (oprit) revista pe vre-o câțva timp, dar iarăși a apărut și apare, dar nu mai scrie ca mai înainte. Însă tot nu s'a schimbat de tot, căci „și-a schimbat numai părul, dar năravul nu!“ Apoi câte cărți mai sunt de felul celor de mai sus!? Sunt foarte multe, și de aceea trebuie să băgăm bine de seamă când cumpărăm vre-o carte sau când ne abonăm la vre-o gazetă, ca să nu ne înșelăm.

De accia ar fi bine ca în fiecare comună să se înființeze câte o „Bibliotecă populară“, pentru că într'o bibliotecă populară nu se găsește nici o carte sau revistă de felul celor de mai sus, ci numai cărți bune și folositoare, potrivite

menit în casa Majestății Voastre cu o dragoste familiară.

Imi pare foarte rău, că n'am putut din acest prilej să prezint personal închinăciunile Mele respectuoase M. S. Reginei României, dar unesc numele Său cu al Majestății Voastre, ridicând paharul Meu în sănătatea întregii Familii Regale și pentru înflorirea și mărirea Națiunii române, soră și prețină Italiei.

În tot timpul mesei a cântat muzica regimentului 4 de roșiori înveselind pe aleșii oaspeți ai noștri.

După amiazi înalții oaspeți au vizitat Capitala și instituțiile ei mai însemnate, rămânând adânc mișcați de toate câte au văzut.

În ziua de 10 Noemvrie solii italieni au părăsit România ducând cu ei cele mai frumoase amintiri despre România și poporul ei.

Ducele de Spoleto, înainte de a părăsi țara, a trimis următoarea telegramă M. S. Regelui Ferdinand:

»In momentul în care părăsesc pământul românesc, țin să împărtășesc încă o dată Majestății Voastre recunoștința mea adâncă pentru primirea călduroasă pe care Majestatea Voastră a binevoit să mi-o facă personal, în Capitala României întregite.

Amintirile pe carile duc cu mine despre frumusețea țării Voastre și însuflețirea prietenească a poporului Vostru, vor rămânea adânc săpate pentru totdeauna în sufletul meu.

De prin celea țări străine.

În Grecia s'au sfârșit alegerile de deputați. Luptele dintre partidul republicanilor și partidul regaliștilor au fost foarte înverșunate. Au învins republicanii. Generalul Kondilis a spus, că îndată ce se va cunoaște rezultatul general al alegerilor, își va da mulțămirea, ca în locul său să vină

după gustul și vârsta fiecărui sătean. Acei ce înființează biblioteci la sate, pentru aceia le înființează, pentru ca să combată toate apucăturile și toate năravurile cele rele cari bântuie în poporul dela sate și să-le înlocuiască cu altele bune, și astfel să-l ridice și pe poporul dela sate la un grad mai mare de cultură (știință). Deaceia într'o bibliotecă populară nu găsești cărți și reviste (gazete) proaste ci numai bune și folositoare. Acolo găsești numai cărți de: povești, basme, anecdote (de râs), teatru, poezii și chiuituri frumoase, ghicitori; istorie, religie, geografie, apoi Sfaturi pentru: păstrarea sănătății, despre creșterea vitelor, a albinelor și a vermilor de mătase, despre pomărit, despre plugărit și multe altele, din cari cititorii pot învăța multe lucruri bune și folositoare.

În multe sate unde s'au înființat biblioteci de aceste sătenii într'atâta s'au obișnuit (dedat) cu cititul, în cât nu-și lasă niciodată de la ei cărțile (pe cari le-au scos din bibliotecă) ori unde ar merge la lucru, la sapă, la coasă ori unde merg i-și duc cu ei câte o carte în buzunar sau în mănecă (dela cămașe), ca să citească în timpul cât va sta de „amiaza-si”. Iar în Dumineci și în sărbători se duc la „Bibliotecă”, de unde-și mai cer cărți ca să citească peste săptămână în timp liber. Oamenii mai de vârstă și cari erau dedați până acum, la „băutura” și cari ședeau mai înainte toată ziulica în cărciumă, acum stau toată ziulica

la cârma țării: Cafandaris, șeful republicanilor învingători.

În Bolșevicia se instăpânește tot mai tare credința, că Rusia trebuie să se apropie de Anglia și Franța. Stalin, șeful comisariatelor poporului lucră din răspuțeri pentru o apropiere cât mai neîntârziată. Acum cei mai mulți dintre comisarii bolșevici și-au deschis ochii și văd bine că numai cu gărgăunii nebunaticilor de Trozki și Zinoview nu pot urni spre mulțămire deplină soarta poporului rus.

În Franța sunt tare îngrijați francezii și guvernul, că în Paris s'a ivit un caz de ciumă. Toată lumea a fost cuprinsă de spaimă mare. Ministerul sănătății publice a luat întinse măsuri ca primejdia ciumei să fie înlăturată.

În Iugo-Slavia s'au fost aduse cu mare paradă osemintele Voievodului Putnik și ale luptătorilor cari au murit în străinătate. Li se va face înmormântare națională, fiind de față și Familia Regală.

Din durerile învățătorilor.

Am primit la redacție următoarele rânduri de scrisoare, pe carile dăm în vileag, ca să audă cei chemați strigătul de durere al bieților luminători de prin sate. Iată scrisoarea:

Domnule Director! Am citit apelul ce-l faceți către abonații foii. Și ne pare foarte rău, nu că ați făcut acest apel, cerându-ne prețul abonamentului, ci din motivul, că nu putem satisface cât mai grabnic cererile gazetei.

Cauza e destul de dureroasă! Cei mai mulți abonați cari nu și-au plătit abonamentul sunt învățătorii. Cum să plătească bieții, când ei nu și-au primit lefurile nici pe luna Septemvrie și acum suntem în 2 Noemvrie!

Fără supărare pentru oricine: ar trebui dată mai multă atenție învățătorilor în ceea ce privește plățirea salariului..!

Un abonat, învățător.

în „Casa de citire” (unde e bibliotecă) pentru a citi sau a asculta pe cei ce citesc.

Aceasta e un mare bine pentru sătean pentru că citind cărți învață ceva, urește cărciuma și-și păstrează banii în buzunar (ace-i pe care înainte-i da la jidani pentru băutura), iar timpul ce-l petrece în citit nu trece deageaba (în cinste, fără folos) cași cum ar trece dacă ar bea rachiu sau alte beuturi spirituoase cari îl îmbolnăvesc pe om și-i depărtează sufletul de către Dumnezeu.

Deci pre cum vedem „biblioteca populară” e de foarte mare folos cititorilor ei, căci ea le dă cărți gratis (în cinste) pentru citit, celor ce ar citi și n'au bani să-și cumpere. Iar celor ce au bani și-și cumpără cărți dar nu știu să-șile aleagă, bibliotecă și acestora le dă cărți alese, bune și folositoare și fără nici un ban (cu condiția de a le da îndărăt după ce le-au citit, ca să-le citească și alții.) Îi desvătă de a mai bea beuturi spirituoase (pe bețivi), cari acum-a foarte scumpe. În felul acesta omul cruță banii, timpul și sănătatea. Ba din când în când îi înveselește și câte cu o glumă sau snoavă, din vre o gazetă aleasă și scrisă anume pentru săteni. Și pentru toate acestea nu cere nimic dela nimeni nici un ban, numai dela toți acei ce știu ceti cere, ca să-i citească cărțile. Să citească și numai să citească! Ca să nu-i rămână cărțile în dulap cu foile ne tăiate și pline de praf! Atâta-i tot ce cere bibliotecă

Vremuri ciudate.

— Pe la noi mai cald decât astă vară. — În alte părți ninge și viscoleşte. —

Ciudate vremuri trăim. Suntem aproape în Postul Crăciunului și iarna nici gând n'are să se mai arete. Se răcăduise dumneaei un pic, pe la sfârșitul lui Octomvrie, cu niște vânturi reci și cu brumă, dar de vre'o două săptămâni încoace e vară în toată legea. Măsurătorul de căldură arătase și 28 de grade Celsius la umbră.!

Au trecut și Arhanghelii, și vremea mocnește tot a vară. Nu-i vorbă, pentru sărăcime este binecuvântarea lui Dumnezeu, căci rămân lemnele. Dar seceta asta nu-i bună, că pe unele locuri tomnaticile n'au răsărit încă și nici nu pot răsări.

Până când pe la noi, prin Ardeal, vremea este așa cum o vedem, în alte părți iarna vecuiește din greu. În Rusia, dela sfârșitul lui Octomvrie încoace bântuie viscole năpraznice.

Spre orașul Harkow trenurile nu umblă, împiedecate fiind de nămeți. Tot așa și în jur de Moscva. În schimb, prin Crimeia și prin Caucaz, sunt călduri mari, ca și pe la noi.

În țările din Apus a nins de mult. Acolo-i iarnă. Nici iarna noastră nu va mânca o lupo, abună seamă..!

O statistică a Improprietărilor. De când avem țara întregită, foarte mulți agricultori au primit pământ. Nu se știe însă câți au primit pământ și cât pământ s'a împărțit. De aceea ministrul agriculturii a hotărât să se facă o statistică a tuturor improprietărilor săvârșite până acum în întreaga țara. Aceasta statistică va fi foarte interesantă întru cât din ea se va putea cunoaște tot mersul improprietărilor făcute până acum.

Deci iubitorilor mei săteni, nu vă dați îndărăt când luminătorii satelor (preoții și învățătorii) vă cheamă ca să dați o mână de ajutor pentru a vă putea înființa o bibliotecă populară, căci vedeți ce foloase puteți atrage de pe urma ei! — Apoi noi românii trebuie să citim și să învățăm foarte mult, pentru că avem o țară mândră, mare și bogată întru de toate, însă noi nu ne pricepem așa bine la nimic ca străinii. Și bogăția țării noastre azi în mare parte e în mâna străinilor, deaceia noi trebuie să muncim să învățăm pentru a ne lumina, ca apoi astfel să ne putem salva (scăpa) bogăția noastră din mâinile lor. Și să putem fi noi stăpâni în țara noastră, nu străinii!!!

Noi trebuie să ne pregătim pentru ocuparea definitivă (cuprinderea de stat) a tot ce e bogăție românească, a comerțului, a industriei (fabricilor de tot felul) a funcțiunilor etc. etc.

Deci trebuie să ne câștigăm mijloace și arme pentru aceea încă de pe acum. Ca mâine când vom fi pregătiți bine, să le putem da o astfel de lovitură (străinilor) încât să cadă peste cap... iar noi să ne recucerim bunurile și averile noastre! Și atunci să dovedim tuturor, că România-i a românilor — și a lor e, ce li-se cade..!

Cea mai bună armă pentru aceasta e cartea. Cartea ne arată calea ce trebuie s'o urmăm! Cartea e lumina minții, deci cine are carte, are lumină. Iar cel ce are lumină vede

Serbări populare la Pănade.

Fruntaşa comună Pănade, de pe Târnavă mică, care a ridicat anul trecut un monument în cinstea eroilor căzuți în marele războiu, iată că vine și pune la cale un al doilea lucru frumos. Locuitorii din această comună, în frunte cu harnicul preot *Ioniță Brad*, s'au hotărât să ridice un monument la locul nașterii marelui Timoteiu Cipariu, care a văzut lumina zilei în satul lor. Fondul trebuitor vreau să-l strângă și din venitul producțiilor teatrale, pe cari le aranjază. Prima producție în acest scop a avut loc Duminecă în 7 Noemvrie a. c.

Pentru acest prilej a sosit dela Blaj dl profesor *Dr. Coriolan Suciu*, care înainte de producție a ținut o inimoasă prelegere populară despre Timoteiu Cipariu, și a dăruit și din partea sa 100 de lei pentru fondul monumentului.

Programul producției a fost dintre cele mai bogate. S'a început cu „Imnul regal” cântat de un cor de feciori și fete. A urmat apoi o piesă în 5 acte, „Sămbăta morților” de Păcățianu, și „Poemul unirii” de Z. Bârsan; a căror predare a întrecut chiar așteptările unor jucători de teatru de pe sate. E vrednică de toată lauda osteneala diui *Traian Irimie*, tâmplar, care trei luni de zile, din însuflețire curată, a condus pregătirea acestor piese. Dintre jucători ținem să amintim pe *Traian Pepea* în rolul bogatului *Petрилă*, *Mărioara Câmpean* în rolul *Elenei*, *Traian Cipariu* în rolul lui *Ionel*, *Iovuța Stupariu* în rolul primăresei și *Maria Câmpean* în rolul mamei lui *Ionel*, iar în „Poemul Unirii” pe *Aurelia Bucur* (România), *Mărie Brad* (Transilvania), *Ana Câmpean* (Basarabia) și *Ana Orian* (Bucovina). Afară de punctele de teatru, au mai fost câteva puncte de cor, conduse de anul *Traian Irimie* și de dl învățător *Gheorghe Neagu*.

Tot satul a ținut să fie de față la frumoasa producție a tineretului, care face cinste Pănăzii. — Intratele au fost 2452 Lei, din cari substrăgându-se spesele a rămas un venit curat de 1034 Lei.

Cinste și onoare Pănăzenilor și să dea Dumnezeu, ca lucrul bun pe care l-au început să-l ducă la bun sfârșit.

Prin întunec mai bine ca și cel ce n'are și prin urmare merge mai repede și e mai sigur (cu să teme că va cădea jos). — Iar cel ce s'are lumina, nu poate merge prin întunec, numai cu greu. Ba în multe locuri nu poate de loc!

Deci iubiților puneți-vă la muncă, citind cărți și gazete bune. Și cu Dumnezeu înainte la lucru!!!

Ciglean—Sălaj.

LEO MIZA IOAN

învățător.

Cântecul bețivului.

De când beau rachiu de prună
Nu mai port căciulă bună
Nici nevastă cu cunună.
Frunză verde păpădie,
Arză-te focul beție,
Rea mai ești de vitejie!
Eu dacă m'am îmbătat
Mințile mi le-ai luat.
Rachiaș de prune verzi,
Eu te beau și tu mă'mbeți,
Eu te beau ca băutura
Și tu mă scoți din măsură.

Citiți și răspândiți: „UNIREA POPORULUI”

Știrile Săptămânii.

Starea sănătății I. P. S. mitropolit Vasile. Știrile cele mai nouă, sosită dela Cluj, ne vestesc, că rana din urmă a I. P. S. Sale s'a vindecat. Urmează acuma numai să se mai întărească puțin trupește, și credem că în câteva săptămâni, cu ajutorul lui Dumnezeu, va putea părăsi clinica. Bunul Dumnezeu să ni-l aducă în pace acasă!

Starea sănătății M. S. Regelui. Înainte cu o săptămână M. Sa Regele nu se simțea tocmai bine. O veche boală îl chinuia. Mulțumită însă Domnului, acuma se află mult mai bine, așa încât zilele trecute a primit pe solii regelui Italiei, găzduindu-i la palat.

Săteni vrednici de laudă. În comuna Gropnița de lângă Iași s'a deschis o cărciumă la depărtare de abia câțiva metri de biserică. Mai mulți săteni s'au prezentat înaintea celor mai mari din județ și au protestat că s'a dat voie la așa ceva. Laudă lor.

Flacăările au mistuit 70 de case în satul Gropile. Sămbătă în 30 Octomvrie s'a aprins casă în satul Gropile de lângă Târgul-Ocna. Cum vântul sufla puternic, în câteva minute s'au aprins încă 70 de case de ale bieților oameni, arzându-le scrum tot avutul. Prefectul județului a format un comitet pentru ajutorarea bieților oameni.

A fugit cu 40 milioane de Lei. Bancherul Alsechek din București făgăduia foloase neobișnuite și camete foarte mari celor ce-și vor depune banii la banca sa. Iară când a ajuns să aibă 40 de milioane de Lei din tot felul de depuneri, și-a luat tălpășița și dus este până în ziua de astăzi. Se înțelege că poliția umblă să-l prindă, dar deocamdată nu-i prea află urma.

Moartea mitropolitului lipovenesc din Bucovina. Mai săptămânile trecute mitropolitul primat al lipovenilor, *Nicodim* dela Fântâna Albă din Bucovina, a făcut vizitații canonice prin parohiile sale. Intrună din parohii i-s'a umflat piciorul. Credincioșii l-au sfătuit să-și pună lipitori. Le-a pus, dar în loc să i-se desumfle piciorul i-s'a umflat și mai mult, așa că a trebuit dus la spital. Acolo doctorii au constatat că umflătura vine de acolo că lipitorile n'au fost destul de curate și astfel i-au infectat piciorul. Zi cu zi umflătura creștea tot mai mare, așa că doctorii l-au pregătit pe mitropolitul de moarte. Bietul mitropolit, văzând că nu mai este scăpare, a cerut să i-se dea voie să se mute la mănăstirea *Uspenia* din *Stava Rusă*. Acolo apoi a și murit zilele trecute, făcându-i-se o înmormântare frumoasă.

Vara sfinților Arhangeli. De câțiva vreme s'a încălzit vremea așa de bine încât e adevărată vară, mai vară ca astă vară. În unele părți, dar mai ales pe valea *Prahovei*, castanii au început să înmugurească, iară vișinii au chiar înflorit.

O sărbătoare rară a fost aceea dela 28 Octomvrie în Roma. Atunci s'au împlinit adecă opt ani de când sfântul *Părinte* dela Roma, *Papa Piu XI.*, a fost hirotonit într-un episcop, în catedrala din *Varșovia*. Cu acest prilej sfântul *Părinte* a hirotonit el însuși 6 preoți chinezi într-un episcop în cea mai frumoasă și mai mare catedrală a lumii, în biserică sfântului *Petru* din Roma, care a fost cu acest prilej minunat împodobită. Mare, nespusă bucurie le-a făcut sfântul *Părinte* prin această celor peste cinci milioane de creștini chinezi,

cari și-au văzut ridicați la marele rang de episcopi pe cei șase compatrioți ai lor, pe preasfinții *Tschao*, *Soueo*, *Tceng*, *Tcheu*, *Hon* și *Tson*.

Un autobus se răstoarnă și rănește pe mai mulți. În ziua de 5 Noemvrie un autobus mergea pe drumul *Ploești—Moreni*. Când să intre în satul *Țigănia*, mașina și-a făcut vânt și înainte de a putea frâna șoferul, care a voit să încunjure niște gropi, a mănât la stânga iară mașina s'a răsturnat în șanț. Aproape toți călătorii, în număr de 20, s'au răniti. 3 sunt greu răniți, ceilalți mai ușor. Mașina s'a sfărâmat de tot.

M. Sa Regina între sălbatecii Americicelei. Nu se putea ca *M. Sa Regina Maria* a României, mergând la America, să nu meargă și între sălbatecii indieni, ca să-i vadă și să-i cunoască și pe ei. Mergând adecă în orașul *Montana* din statul *Dakota-Nord M.* Sa a vizitat și pe sălbatecii indieni, cari au primit-o cu serbări și cântece războinice. Conducătorul indienilor a ținut o vorbire în care a spus că femeile nu pot fi introduse în câmpul războinicilor indieni, numai dacă au făcut lucruri neobișnuite. Am auzit, a spus el, că *M. S. Regina* a săvârșit în vremea războiului fapte mari vitejești, de aceea m'am hotărât să vă numesc femeie de războiu.

Dupăce i-a dăruit un pumnal la fel cu acela pe care-l poartă el, a dus-o în cortul său, unde i-a făcut o tăietură în deget cu o oremene, luându-i o picătură de sânge, făcându-o astfel soră de sânge.

Când a țignit sângele din rană l-a amestecat cu sânge de al său și a zis: „De azi înainte nu mai sunteți *Maiestatea Voastră*, ci sora poporului american al indienilor!”

Toți indienii s'au înșiruit apoi și au jucat un joc războinic, de care s'a mirat mult dar s'a și spăimântat puțin *M. Sa Regina*.

„Cărțile funduare” se vor introduce și în Vechiul Regat. În Ardeal sunt introduse de mult, și toată lumea este îndestulată cu ele. Dacă nu le-am avea, câte procese nu s'ar naște și câte neînțelegeri n'ar mai fi între oameni. Văzând cei mai mari din *Vechiul Regat*, că ce bun lucru este acesta, s'au hotărât să le înființeze și în *Vechiul Regat*, de aceea au numit o comisiune, care va avea să studieze, cum s'ar putea introduce acest lucru bun și la frații de dincolo de *Carpați*. Această comisiune va lucra sub conducerea dlui ministru *Garofid*, iar în lipsa D-sale sub președinția dlui subsecretar de stat dela ministerul domeniilor.

Jefuirea unei stații în Bucovina. În noaptea de 31 Octomvrie spre 1 Noemvrie, pe la ora 1 și jumătate, mai mulți hoți au atacat stația *Iadova* de pe linia *Adâncata Bucovina—Lăpușna*. Mai întâi au tăiat firile telegrafice și telefonice, apoi au sfărâmat ușa dela intrarea stației și pe aceea dela cassa de bilete și pătrunzând înăuntru, au spart cassa de bani, au luat toți banii și toate biletele de tren și apoi au luat-o la sănătoasa. Poliția îi urmărește.

O adevărată podoabă a Blajului sunt cele trei icoane: a sfinței *Treimi*, a sfântului apostol *Petru* și a sfântului apostol *Pavel*, zugrăvite de profesorul *Flaviu C. Domșa* și așezate pe fața dinspre piață a catedralei sfinței *Treimi* din *Blaj*. De altfel în vremea din urmă catedrala noastră s'a înfrumusețat mult: s'a introdus înăuntru lumina electrică, s'a înzestrat cu un minunat policandru (ținător de lumini, atârnat în mijlocul bisericii) și cu mai multe feșnice de lumini electrice. De acuma deniile din catedrala *Blajului* vor fi adevărate minunății, la cari vor alerga cu drag toți credincioșii.

Judecați la moarte pentru o ciocnire de trenuri. În Germania s'a întâmplat anul acesta o mare nenorocire de trenuri, cu care prilej au murit 24 de oameni. Judecata împotriva celor vinovați de această nenorocire s'a ținut zilele trecute în orașul Kildesheim. Cei doi pricinuitori mai de seamă au fost judecați la moarte, iar ceilalți trei vinovați la câte 2 ani închisoare.

Dacă s'ar introduce și la noi această pedeapsă, mă rămășesc pe orice, că ciocnirile ar fi mai puține.

Darea pe rachie. Pentru rachipurile cari au o tărie mai mică de 30 grade alcool, se va plăti 1 leu de grad decaltru plus 10 bani de litru taxă de producție. Aceasta este de a se înțelege așa, că finanții vor măsura tăria rachiei. Dacă n'are mai mult de 30 grade, se va plăti de fiecare grad câte 1 leu la 10 litri. Așadară pentru 10 litri răchie de 28 grade se va plăti 28 lei + 1 leu = 29 lei. Dacă răchia este mai tare de 30 grade, se va plăti 2 lei 50 bani de grad decaltru, plus 10 bani de litru taxa de producție și plus suprataxa de 20 la sută ad valorem. De pildă cineva fierbe 10 litri răchie de prune de 42 grade. Acesta va plăti de 42 ori câte 2 lei 50 bani = 105 lei, plus 1 leu = 106 lei, plus 20 lei la sută ad valorem, adică 21 lei, laolaltă 127 lei.

Tăria rachiei se va constata fie după cum arată aparatul de control, fie după grăduirea rachiei care se află în cutia de probă. — Aceasta este cea mai nouă ordinațiune a ministerului de finanțe.

Sfatul nostru este deci, să nu fierbeți vinars mai tare de 30 grade. Altfel vă costă întreit, dacă nu împătrit. Și apoi vinarsurile sau rachiele tari și strică sănătății.

O doamnă vestită este oaspele României. Zilele trecute a sosit la București marchiza Ishbel Aberdeen-Temair, prezidenta sfatului internațional al femeilor. Acest sfat al tuturor femeilor din lume lucră din toate puterile pentru împlinirea poruncii dumnezeiești: „Ce ție nu-ți place, altuia nu face!“, și sunt foarte potrivnice războiului. Doamna, venită la noi și primită cu multă căldură la București, roagă pe toate femeile române, dar mai ales pe mamă, să o ajutare cu toate puterile în ajungerea acestei ținte. Și noi credem, că nici nu va găsi la noi femeie, care să doriască războiul. Tot ce ar trebui făcut este, ca de fapt femeile să și lupte pentru aceasta și noi bărbații le vom fi spre ajutor întru toate.

Di A. C. Cuza Iarăși e profesor. Anii trecuți, când cu multele lupte ale studenților noștri împotriva jidovilor, dl profesor A. C. Cuza dela universitatea din Iași a fost dat afară de către guvernul liberal din postul său. Guvernul dlui general Averescu însă, bagseamă aflându-l nevinovat, l-a așezat iarăși la locul său, cu învoirea M. Sale a Regelui.

Mai sunt prizonieri români în Rusia. Zilele trecute a sosit din Rusia bolșevică farmacistul ungar Kovács Gyula, fost căpitan în regimentul 5 infanterie austro-ungară. El este de 10 ani prizonier în Rusia și a scăpat cu mare greu de acolo.

Intrebat de un ziarist ungar, „dacă mai sunt în Rusia mulți prizonieri ardeleni, dl Kovács a declarat, că sunt foarte mulți, mai cu seamă în Siberia. Ei duc un trai foarte greu și sunt ținuți mai mult pe lângă munții Caucaz, la diferite munci ale statului bolșevic. Parte din ei s'au stabilit acolo, întemeindu-și gospodării, parte ard de nerăbdare să se înapoieze în patrie. Cei mai mulți au dat declarație, că se angajează de bună voie să servească în Rusia, în armata bolșevică. Aceștia lucrează la facerea

și repararea drumurilor de fier, a șoselelor și a marilor moșii, pe care le are statul bolșevic în apropierea Mării Caspice. Ei sunt ținuți foarte strict și supravegheați, așa că e mare lucru când poate scăpa vreunul dintr'ânșii.

Groznic foc de păduri în Bulgaria. În pădurile dintre orașele Elena și Sliven s'a iscat un foc groznic, care amenință să nimicească nu numai aceste două orașe ci și toate satele dinprejur. Guvernul bulgar a trimis numeroase trupe de soldați pentru stingerea focului.

Vreau să desființeze clasa a patra dela trenuri. Ministerul comunicațiilor a introdus anul trecut clasa a patra la trenuri. Consiliul de administrație al C. F. R.-lui însă n'a fost de părerea aceasta. A introdus-o însă, pentru că n'a avut încotro. Porunca-i poruncă. A lucrat și lucră însă cu toate mijloacele ca să o desființeze. Când s'a urcat în vremea din urmă prețul de călătorie, anume a urcat prețul la clasa a patra așa de tare, încât astăzi nu este prea mare deosebire între prețul de călătorie al clasei a treia și a patra. Apoi din capul locului nu se îngrijește de încălzirea vagoanelor de clasa a patra, așa că foarte puțini vor călători în iarna aceasta pe clasa a patra. Atunci Consiliul de administrație va arăta ministerului că pentru 2—3 călători nu se plătește să mai țină clasa a patra și astfel ministerul se va învoi, vrând nevrând, să o șteargă, iară Consiliul se va bucura că și-a ajuns ținta.

Mereu ciocniri de trenuri. Săptămâna trecută au fost într-o singură zi trei ciocniri de trenuri. La Greceni s'a ciocnit un tren de marfă cu un tren de lucru, al cărui locomotivă a sfărmat-o. La Sebeș-Olt două vagoane de marfă au scăpat pe deal la vale și au sfărmat vagonul de manipulație al unui tren. Au fost răniți doi oameni. La Sf. Gheorghe trenul de persoane a intrat pe o linie unde se aflau mai multe vagoane stând pe loc. S'a sfărmat un vagon și s'au stricat trei.

Spargere de biserică și de palat episcopesc. La Galați niște hoți fără D-zeu au spart bisericile Maica Precista și Arhanghel Mantu și au furat toți banii și vasele sfinte. Apoi au intrat în palatul episcopesc, și nefiind acasă episcopul Cosma, au cutrierat întreg palatul, furând tot ce au putut. În palat se afla un călugăr și un arhimandrit. Pe călugăr l-au închis în odaia lui, au încercat apoi să intre și în odaia arhimandritului, dar n'au reușit.

Basarabeni și calendarul cel nou. Zilele trecute a fost la Chișinău dl ministru al cultelor Vasile Goldiș. Cu acest prilej au mers la dânsul în deputație mai mulți credincioși în frunte cu doi preoți, cari au cerut, ca să le dea voie să-și înființeze toți credincioșii ortodocși cari nu vreau să țină calendarul cel nou o episcopie, care să se folosească de calendarul cel vechiu. Această episcopie să nu aibă nimic nici cu sfântul sinod nici cu patriarhul dela București, ci numai cu cel dela Ierusalim. Astfel de credincioși ar fi peste 200 de mii, așa că și-ar putea face înșiși o episcopie nouă.

Dl ministru Goldiș a răspuns, că n'are nimic împotriva, dar că atunci acești creștini să nu se mai numească ortodocși.

Vom vedea ce vor hotărî acuma acești creștini. Fapt e însă că în Basarabia oamenii se încăpăținează rău în ce privește calendarul cel nou, iar unii preoți în loc să-i mulcomească li mai întetesc încă. Acești preoți sunt foarte mărginiți. Nu știu bieții de ei, preoți fiind, că vechiul calendar a fost greșit, de aceea a rămas înapoi cu 13 zile, și prin urmare trebuia să-l îndrepteze. Dacă se află și astfel de preoți în Basarabia noi numai compătimi li putem, zicând: săraca biserică, care are astfel de preoți!

Inștințare pentru cetitori.

Nici un preot și nici un cantor nu se poate lipsi de

„Calendarul dela Blaj“

fiind acesta singurul calendar din întreagă România-Mare, care dă un Scurt îndreptar bisericesc, întocmit de Păr. Ștefan Roșianu, profesor de teologie și cel mai priceput tipic-nist al nostru.

In acest îndreptar bisericesc preoții și cantorii vor afla tot ce le trebuie pentru săvârșirea sfintelor slujbe, scurt dar respicat.

Numai câștigându-și „Calendarul dela Blaj“, din bună vreme, vor putea încunjura fețele noastre bisericesti multele greșeli ce se fac într'una. Numai cumpărând acest calendar se va putea ajunge la o uniformitate în slujbele dumnezeiești.

Dar nu numai preoții și cantorii sunt ca fără de mână, lipsindu-le „Calendarul dela Blaj“, ci și țărani, pentru că nicăiri nu vor afla atâtea sfaturi, povești, poezii, chipuri frumoase și povești economice ca în acesta, care în cei trei ani de când apare și-a câștigat atâția prietini nedespărțiți.

Il tipărim în puține exemplare, fiind hârtia și tiparul foarte scumpe. Chiar de aceea să-l ceară tot omul din bună vreme, că altfel rămâne fără el.

Va apărea la începutul lui Noemvrie, așa că cu mult înainte de Crăciun îl va putea avea toată suflarea.

Nu vă cumpărați alt calendar, până nu vedeți „Calendarul dela Blaj“ care va fi cel mai bun și cel mai ieftin calendar românesc.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Păstrarea vinului nou.

Mustul stors din struguri se lasă mai mult timp să fiarbă. Incetarea fierberii se poate cunoaște de pe aceea, că scade temperatura (căldura), nu se mai formează gazul numit bioxid de carbon și mustul se limpezește, iar substanțele străine ce se găseasc în el se așează la fund.

Adeseori se întâmplă, că vinul rămâne tulbure și după ce a încetat fierberea. Dacă vrem să știm, care este cauza acestei turbureli, luăm o sticlă de vin și o păstrăm vre-o două zile în casă, unde este cald. Dacă vinul — dând de căldură — se limpezește, e semn că turburarea a fost pricinuită de depunerea la fund a așa numitei creme de tartar (tirigha). Dacă însă turbureala rămâne și pe mai departe, vinul suferă de vre-o boală.

Golul ce se face în vas în urma fierberii, trebuie umplut cu vin de aceeași calitate. Vinul acesta însă trebuie să fie sănătos.

Umplerea vaselor, se va face săptămânal. Vinul se evaporază și prin degeț dacă îl lăsăm cu goluri, ușor poate să oțetească ori să fie atăcat de mucezeală.

Dopurile dela vrană trebuie să astupe bine gaura. Nu-i iertat să se pună pe lângă dop cârpe sau papură, căci prin aceasta se ajută oțetirea vinului.

Totdeauna când se face umplutul vaselor, se va șterge mucegaiul de pe ele cu o cârpă muiată în apă amestecată cu puțin metabisulfid de potasiu din farmacie.

Când vinul s'a limpezit bine — cam pe la sfârșitul lunii Decembrie — se face cea dintâi tragere. Tragerea vinului se face numai în zile frumoase, când bate vântul dela miază noapte.

Vinul ce să păstrează, trebuie cercetat că nu e atăcat de vre-o boală. Spre scopul acesta să ia din el o probă, se ține în casă vre-o 2—3 zile, apoi se gustă. Dacă n'are gust plăcut e semn că are ceva boală, de aceea numai decât trebuie să se iee măsurile de îndreptare.

Un vin bun de păstrat trebuie să fie limpede, cristalin și după ce a stat la aer; să aibă miros plăcut de vin nou; gustul asemenea să fie plăcut.

Care vacă e bună de lapte?

Dela o vacă bună cerem să ne dea mai întâi și întâi lapte mult, bun și gras și să nu înțarce prea de timpuriu.

Când ne ducem să târguim o vacă, să ne uităm ce fel de soi de vacă e. Cele olandeze sunt foarte bune căci dau patru până la cinci mii de kilograme (litrii) de lapte pe an.

Vacile bălțate dela noi, adică cele cu roșu sau galben sunt mai bune ca cele albe. Căci, trebuie să se știe că și noi avem vaci foarte bune de lapte, cele zise moldovenești.

Cele mai bune soiuri de vaci se află în Banat și Transilvania. Vacile moldovenești sunt bune, mai ales cele micuțe de munte cu coarne mici, (li-se zice ciute) căci dau lapte mai mult decât celelalte soiuri.

Să ne uităm și la înălțimea vacii când ne ducem s'o cumpărăm. La munte e mai bine să cumpărăm din cele mai mititele pentru că cer hrană mai puțină, dar în ținuturile de câmpie, să căutăm ca vaca să fie între 4 și 9 ani. Dacă trece de 9 ani, dă lapte puțin și prost.

Și la ugerul ei să ne uităm. La o vacă bună și sănătoasă ugerul pielei e moale la pipăit, sfârcurile de dinainte ceva mai mari decât cele de dinapoi, iar pe uger să fie niște vinișoare subțiri.

Oglinda laptelui e alcătuită din înălțimea perilor cu deosebite direcțiuni de pe partea de dinapoi a ugerului și se cere să fie cât mai mare. De aceea negustorii de vite tund părul de pe partea dinapoi a ugerului ca să mărească oglinda laptelui.

Lucrul acesta îl putem dovedi ușor dacă trecem palma peste locul tuns căci simțim cum ne înțepă perii.

Doi învățăcei, din familie bună, cari să fi implinit 14 ani, se primesc la **franzelăria** **PETRU MOGA** din Blaj.

(328) 4—

FEL DE FEL.

Cât pământ s'a semănat în anul 1926 și ce roadă a produs. După datele trimise de Consilieratele agricole județene la Ministerul de agricultură s'a putut afla, că în anul 1926 au fost însemănțate cu grâu 3,327,487 hect. cu secară 295,623, ors 1,551,567, ovăș 1,078,419, rapiță 49,228, masăre 8,097 și cu in 20,484 hectare.

Iar în ce privește roada ce s'a cules, socotită în quintale e următoarea: grâu 30,177,177, secară 2,855,812, ors 16,849,469, ovăș 11,590,287 rapiță 167,612, masăre 79,691 și in 59,067 quintale.

Cum împiedecăm fitilul unei lampe, se facă fum. Muiem fitilul în oțet tare, înainte de a-l așeza în lampă și apoi îl punem să se uște. În chipul acesta împiedecăm prefacerea prea repede a fitilului în cărbune și astfel împiedecăm și umplerea casei de fum.

La ce adâncime trăiesc peștii de apă dulce. Dacă urmărim marginea unui curent de apă, putem băga de seamă cam la ce adâncime trăiesc peștii în riuri. Și anume, vedem, că unii stau chiar la suprafață, de pildă peștișorul și albișoara, alții trăiesc la fund, cum este crapul, linul, țiparul, porcușorul, mrena și păstravul, iar alții sunt rățacitori, stau peste tot locul în apă, așa e bibanul, știuca, plătica și somnul.

O păreche de oameni grei. În orașul München locuiește o păreche de oameni, cari se pot socoti cei mai grei oameni din lume. Acești oameni sunt Carol Pumfi și soția sa. Bărbatul cântărește 380 kgr. iar femeia numai 300 kgr. Bărbatul e de 52 ani, iar soția sa e de 49 ani. Amândoi duc o viață foarte regulată.

Păstrarea untului. Pentru a putea păstra untul mai mult timp, se presează bine într'o ulcea și punem peste el apă fiartă și răcită. Apa trebuie schimbată în fiecare zi.

Putem să-l păstrăm și așa, că îl presăm bine într'o oală de pământ și turnăm peste el apă în care am pus puțin bicarbonat de sodă. Astupăm bine oala și o păstrăm într'un loc rece. În chipul acesta se poate păstra untul și timp de două luni, fără să-și piardă gustul.

Tăierea pădurilor din ținuturile ghețoase. Cea mai mare bogăție a ținuturilor ghețoase dela capătul de miază-noapte al pământului sunt pădurile. În vara anului acesta s'au început tăierea acestor păduri. Transportarea lemnelor până la locul de încărcare pe calea ferată se face cu sanii-automobile. Lemnele sunt trimise în toate colțurile Americii de miază-noapte.

Cum ferim lucrurile de umezeală. Dacă pâinea, hainele, pieile ori semințele le ținem în locuri jilave ori întunecoase pot mucezi și se strică.

Pentru ca se împiedecăm mucezierea e bine să punem alătura de ele un vas cu puțină terebentină. Mucezeală nu se mai produce.

Când trebuie să tăiem copacii? S'au tăiat 4 copaci de aceeași mărime și văstră și cari crescuseră în același pământ. Cel dintâi la sfârșitul lui Decembrie; al doilea la finele lui Ianuarie; al treilea la finele lui Februarie și al 4-lea la finele lui Martie. Ei au fost tăiați în părți egale, prefăcuți în scânduri egale și uscați în același mod. Când s'a încercat a se lucra, copacul tăiat în Decembrie a fost mai tare de lucrat de 2 ori decât acela tăiat în Martie. Lemnul copacului tăiat iarna este mai

solid decât cel tăiat vara și durează mai mult. S'a mai constatat că lemnul copacului tăiat în Decembrie este mai puțin poros. Din toate acestea se constată că copacii tăiați la sfârșitul toamnei sau iarna, dau cel mai bun lemn.

Liliac sau mălin înflorit iarna. Francezii, au găsit un meșteșug de a avea aceste flori și iarna.

Se taie oblic mai multe ramuri de liliac, de pildă, în lungime de 50 cm. Se pun într'un vas așezat într'o cameră încălzită și într'un loc luminos. Vasul este plin cu apă și se primește la 8 zile, întrebuițând apă caldă. Se stropesc și crăcile; având grija ca să stea tot în pozițiunea dela început. Înflorirea se va produce de obicei după 3—4 săptămâni și va fi cu atât mai repede; cu cât aerul va fi mai cald și mai umed.

PREȚUL BANILOR:

1 franc francez se plătește cu	6 Lei	20 b.
1 liră sterlină	880	" — "
1 dolar	180	" — "
1 franc elvețian	35	" 50 "
1 liră italiană	5	" 50 "
1 franc belgian	5	" 50 "
1 coroană cehoslovacă se plătește	5	" 70 "
1 zlot polonez se plătește cu	22	" — "
1 dinar se plătește cu	3	" — "
1 leva	1	" 40 "
1 marcă aur se plătește	45	" — "
100 coroane ungare se plătesc cu	—	— 28 "

Cărți nouă.

Revoluția din 1918 și unirea Ardealului cu România, de Ion Clopoșel, redactorul șef al revistei „Societatea de mână”. Pagini 175. Prețul 100 lei. De vânzare la toate librăriile românești.

Cuprinsul cărții:

Decrepitudinea monarhiei habsburgice. Opresiunea ungurească. Prăbușirea. Partidul național deschide epoca nouă a românilor ardeleni. Organizarea revoluționară a dlui Iuliu Maniu la Viena. Poporul petrece. Partidul național pretinde dreptul de ocărnuire asupra Ardealului. Tratatul dela Arad. Către popoarele lumii. Solidaritatea politică a românilor ardeleni. Convocarea Adunării Naționale. Conferința preliminară. Proclamarea unirii. În așteptare. Voluntarii și pribegii. Temniți și atrocități. Calvarul Bihariei. Sub ocupația franceză. Principiile politicii ardeleni.

Poșta gazetei.

D-sale Vasile Ghira și alora mai mulți. — Să ne credeți, că noi trimitem de aici foaia regulat Joia după amiază, mult Vineri dimineața. Avem 6 domnișoare pentru treaba asta, cari lucră cu mare control și nu zăresc Epănea lor. Foile de celea mai multeori se pierd pe poștă, ori chiar în comuna adresatului. Noi acolo nu putem lăsa controla, ci poate s'o facă abonatul. Să ție de scurt pe poștarul din sat, ori pe măciucaș și dacă-l prinde cu zămintea răuvoitoare, ori cu lenevie, să ni-l arete nouă și noi îl dăm în seama Direcțiunii Generale a Postelor. Iar cu ce s'o alege de-acolo, nu va împărți cu nime.

Ioan Popescu, Bicză — Am primit Lei 113.

Dur Zosim, G. — Am primit Lei 150.

Bibl. „Astra” B. — Am primit suma de 150 Lei. Mai restăți 10 Lei pe 1925.

Redactor responsabil IULIU MAIOR

Vine „Calendarul dela Blaj”

Abonament de probă.

Cine dorește să aibă gazeta noastră pe timpul dela 1 Noemvrie până la 31 Decemvrie,

o dăm cu 20 Lei.

și va primi-o regulat în fiecare săptămână. Bani se trimit prin poștă, cu mandat, scriindu-se pe cupon (cotor): »Abonez gazeta »Unirea Poporului« cu 20 lei, până la sfârșitul anului 1926«.

Cine vrea să știe cum stă lumea și țara, cine vrea să cetească povestiri frumoase, cântece și glume, cine vrea să învețe economie și alte lucruri folositoare, cere foaia dela Blaj „Unirea Poporului“.

Indemnați pe vecini și cunoscuți să facă un abonament de probă!

Adresa: „Unirea Poporului“, Blaj, județul Târnava mică.

Nu uitați !!

că cele mai bune mărfuri de îmbrăcăminte, mărunțișuri, bum-băcării și coloniale se află în mari cantități

cu prețuri reduse

la firma (215) 8-?

ȘTEFAN NYERGEȘ—Blaj.

Concurs.

Să deschide concurs până la 15 Decemvrie a. e., la stațiunea cantorală dela Biserica română unită din Sanislău cu următoarele emolumente:

1. Locuință.
2. 40 hect. de bucate (grâu și săcară).
3. 8 jugăre pământ negru și 8 jugăre pământ năsipos.
4. Stoalele îndatinate.

Să recere instruirea și conducerea corului.

(224) 1-1.

Oficiul parohial.

Nicolae Baci

măestru pantofar — BLAJ.

Atelier fondat la 1902 și premiat la expoziția păpucarilor din Győr cu medalie și diplomă de recunoștință în anul 1908.

pregătește tot felul de ghete și pantofi fini și moderni, și tot felul de ghete simple din material tare.

214 43-52

RECLAMA

este sufletul comerțului

Casă de vânzare

Se vinde din mână liberă o casă în Blaj, Strada Călărășilor Nr. 3, având 4 odăi și culină. Informațiuni dă

Ioan Vancu

Str. Călărășilor Nr. 3.

(228) 6-?

Carte nouă!

LA PIATRA LIBERTĂȚII

Cuvântarea rostită la serbările de 315 Mai 1926 pe Câmpia Libertății din Blaj

de

Alexandru Lupeanu-Melin,
profesor, directorul gazetei „Unirea Poporului“

Se arată într'ansa icoane minunate din timpurile când a răsărit soarele Libertății pentru neamul iobagilor români din Țara Ardealului.

Abonații „Unirii Poporului“, dacă o cer la administrația gazetei, o primesc cu 5 lei, cu poștă cu tot. În librării se vinde cu 10 lei.

Preoți!

Invățători

Comandați
la **LIBRARIA ANCA**

CLUJ:

„Cărarea fericirii“

carte de rugăciuni de preotul G. Mănzat; conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. dl Episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1935.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.

> > pânză fină cu cruce aurită 140 >

> > piele lux, pe hârtie velină 280 >

pentru dame 350 >

„Predici la Morți“ 55 Lei

„Predici p. postul Mare“

45.— Lei

Teatre populare 15—30 Lei,

școlare 15—30 Lei,

Monoloage și dialoge

10—15 Lei.

Album de Modele românești (250 motive) 85 Lei.

Porto recomandat costă 15—30 Lei.

Cel mai mare depozit de clopote dela 25—160 kg., Ornate bisericesti, Odăjdii, Prapori etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT.

(202) 10—20

CĂRȚI PENTRU POPOR.

Cartea este cel mai bun prieten al omului. — Ai carte, ai parte. Omului cu învățătură îi curge miere din gură.

La **Librăria Seminarului din Blaj** se află de vânzare următoarele cărți scrise anume pentru cetitorii din popor:

A. LUPEANU-MELIN:	In pragul vremii	6 lei	IOAN POP-CÂMPEANU:	Câmpia Transilvaniei	4 lei
„	„ Copii în război	2 „	„	„ Ciupercile	4 „
„	„ Sămânța viitorului	3 „	„	„ Bacteriile folositoare	4 „
„	„ Ce este de văzut în Blaj	4 „	„	„ Dușmanii omului	5 „
„	„ Blajul istoric	10 „	SEPTIMIU POPA:	Crucea Domnului	2 „
„	„ La Piatra Libertății	10 „	TOMA COCIȘ:	Povești și legende	2 „
IULIU MAIOR:	Adevărata fericire	6 „	„	„ Bucuria copiilor	1 „
„	„ Darul lui Dumnezeu	6 „	„	„ Toderică dragul mării	1 „
„	„ Fiți desăvârșiți	5 „	„	„ Feciorașul Moșului	2 „

Toate acestea cărți împreună costă numai **75** Lei. Cine trimite la adresa Librăriei, cu mandat postal, **95** lei, le primește acasă cu poșta plătită. Și va avea de cetit, lucruri frumoase și folositoare, un an de zile.

Cărțile se capătă și una câte una. Atunci, la prețul cărți se mai pune 1 leu pentru plata poștei.

Nu uitați adresa: **LIBRĂRIA SEMINARULUI, BLAJ**, județul Târnava mică.